

РЕШЕНИЕ

№ 21737

гр. София, 24.06.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, VII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в
публично заседание на 07.03.2025 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Ралица Романова

ЧЛЕНОВЕ: Георги Терзиев

Пенка Велинова

при участието на секретаря Елеонора М Стоянова и при участието на
прокурора Цветослав Вергов, като разгледа дело номер **13022** по описа за
2024 година докладвано от съдия Пенка Велинова, и за да се произнесе взе
предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс
/АПК/, вр. чл. 63в от Закона за административните нарушения и наказания /ЗАНН/.

Образувано е по касационна жалба на Агенция "Пътна инфраструктура" /АПИ/, против Решение
№ 4990 от 13.11.2024 г., постановено по нахд № 12468/2024 г. на СРС, НО, 6-ти състав, с което е
отменен Електронен фиш № [ЕГН] на АПИ за налагане на имуществена санкция за нарушение на
чл.102, ал.2 от ЗДвП, с който на „ЕВРОТРАНСПОРТ 2000“ ЕООД, на основание чл. 187а, ал.2,
т.3, във вр. с чл.179, ал.3б от ЗДвП, е наложена „имуществена санкция“ в размер на 2500.00 лева.

В касационната жалба са изложени доводи за неправилност на обжалвания съдебен акт, като
постановен в противоречие с материалния закон. Неправилно съдът приел, че е налице
противоречие с процедурата по регламент 2020/204, както и че собственикът на ППС направил
всичко зависещо от него за да изпълни задължението си по чл. 102 ЗДвП. Иска се отмяна на
обжалваното решение и потвърждаване на процесния ЕФ, като правилен и законосъобразен.

Ответникът оспорва доводите в жалбата. Позовава се на Решение на СЕС по дело С-61/23г.
Излага доводи за несъразмерност на санкцията и на това, че размерът на неплатната такса следва
да се посочи в акта, с който се определя санкцията.

Представителят на Софийска Градска прокуратура, счита жалбата за неоснователна.

Съдът, след като взе предвид становищата на страните и наведените касационни основания и извърши цялостен преглед за законосъобразност на обжалваното решение по реда на чл. 217 и следващите от АПК, намери следното:

Касационната жалба е процесуално допустима, като подадена от лице, легитимирано да обжалва, срещу акт, подлежащ на касационен контрол и в законоустановения за това четиринадесетдневен преклузивен срок.

Разгледана по същество касационната жалба е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Съобразно чл. 218 АПК касационната инстанция дължи произнасяне само относно наведените в жалбата касационни оплаквания, като следи служебно за валидността, допустимостта и съответствието на решението с материалния закон. Като извърши служебно проверка на основание чл. 218, ал. 2 от Административно процесуалния кодекс и въз основа на фактите, установени от първоинстанционния съд, съгласно чл. 220 от АПК, VII-ми касационен състав на Административен съд София - град намира, че обжалваното решение е валидно и допустимо.

Приетата от Софийския районен съд фактическа обстановка се подкрепя от събраните по делото писмени доказателства, приобщени по реда на чл. 283 от НПК и се споделя от касационния състав, а именно: На 31.01.2022г., в 23:53 часа, ППС – влекач „М. Актрос“, с ДК № С., с техническа допустима максимална маса – 18000, брой оси - 2, екологична категория ЕВРО 6, в състав с ремарке с общ брой оси - 5, с обща технически допустима максимална маса на състава 44000, било засечено в движение на път А-2, км 6+804, с посока Нарастващ километър, включен в обхвата на платената пътна мрежа, като за посоченото ППС не била заплатена изцяло дължимата пътна такса, съгласно чл.10, ал.1, т.2 Закона за пътищата /ЗП/, за който се събира такса за изминато разстояние - тол такса, съгласно Приложение към т.1 на Решение №101 на Министерски съвет от 20.02.2020г. за приемане на Списъка на републиканските пътища, за които се събира такса за изминато разстояние, - тъй като за посоченото ППС нямало валидна маршрутна карта или валидна тол декларация за преминаването. Нарушението било установено с устройство № 20141, представляващо елемент от електронната система за събиране на пътни такси по чл.10, ал.1 ЗП и се намирало на път А-2 км, 6+804. За това нарушение № D7889C49B5874B89E053041F160AAAAE бил издаден процесният електронен фиш № [ЕГН], съобразно утвърден образец на електронен фиш, по силата на който за нарушение на разпоредбата 2 на чл.102, ал.2 ЗДвП на дружеството-жалбоподател, в качеството му на собственик на ППС, била наложена имуществена санкция в размер на 2500 лв., основание чл.187а, ал. 2, т. 3 вр. ал. 3 вр. чл.179, ал. 3б ЗДвП.

Описаните факти се установяват от писмените доказателства: електронен фиш, снимки и информация от електронната система, фиксирала нарушението и справка за собственост на ППС. Доказателствата са непротиворечиви и взаимно допълващи се.

При така установените факти, за да отмени електронния фиш въззивният съд е изложил следните съображения: Съгласно чл.102, ал.2 ЗДвП изпълнителното деяние на нарушението характеризирала поведението на собственика на ППС относно движението на ППС по път,

включен в обхвата на платената пътна мрежа, когато за превозното средство не били изпълнени задълженията за заплащане на съответната такса по чл.10, ал.1, т.2 от ЗП - в случая такса за изминато разстояние (тол такса).

Адресат на електронния фиш, респективно административнонаказателно отговорното лице, бил собственикът на ППС. Същият подлежал на санкция на основание чл.187а, ал.2, т.3, вр. ал.3, вр. чл.179, ал.3б ЗДвП, съгласно която собственик на пътно превозно средство от категорията по чл.10б, ал.3 от ЗП, за което изцяло или частично не е заплатена дължимата такса по чл.10, ал.1, т.2 от ЗП, включително в резултат на невярно декларирани данни, посочени в чл.10б, ал.1 от ЗП, се наказва с имуществена санкция в размер на 2500лв.

С разпоредбата на чл.167а от ЗДвП била регламентирана процедурата, чрез която Агенция "Пътна инфраструктура" осъществявала контрол върху заплащането на съответната такса по чл.10 ЗП чрез електронната система за събиране на пътни такси, като в чл. 167а, ал. 2 ЗП били регламентираны правомощията на служителите в АПИ, както и актовете, които могат и следва да издават контролните органи. В чл.167а, ал.2, т.8 от ЗДвП изрично било регламентирано, че при изпълнение на функциите си по този закон служителите на АПИ създават и връчват електронни фишове за нарушения на чл.179, ал. 3-3в от ЗДвП. В разпоредбата на чл.189ж, ал.7 от ЗДвП се съдържала изрична регламентация за издаване на електронен фиш за нарушения по чл.179, ал.3-3б ЗДвП. В този смисъл била и нормата на чл.167а, ал.3 ЗДвП, към която препращал чл.189ж, ал.1 от ЗДвП, който предвижда, че електронната система за събиране на пътни такси по чл.10, ал.1 от ЗП създава доклади за всяко установено нарушение по чл.179, ал.3-3в, както и тази на чл.167а, ал.4 от ЗДвП, където изрично било посочено "електронни фишове за нарушения по чл.179, ал.3- 3в", сред които се включва и процесното нарушение на чл.179, ал.3б ЗДвП.

С тези мотиви, въззивният съд е приел, че възражението за допуснато съществено нарушение на процесуалния закон, съдържащо се в начина на обективизиране на административния санкционен акт – издаване на ЕФ, вместо провеждане на процедурата по ЗАНН – е неоснователно. Приел е, че електронният фиш е издаден от компетентен орган, съгласно чл.10, ал.10 от ЗП, според който Агенция „Пътна инфраструктура” осъществява правомощията на държавата във връзка със събирането на пътните такси, правомощията по управление на смесената система за таксуване на различните категории пътни превозни средства на база време и на база изминато разстояние, както и дейността по практическото прилагане, въвеждането, функционирането и контрола на системата за събиране на пътните такси.

Според решението, легалното определение на Електронната система за събиране на пътни такси /ЕССПТ/ се съдържала в чл.10, ал.1 от Наредба за условията, реда и правилата за изграждане и функциониране на смесена система за таксуване на различните категории пътни превозни средства на база време и на база изминато разстояние: ЕССПТ била съвкупност от централни и периферни софтуерни продукти, интегрирани компютърни системи и технически средства, чрез които се осъществява събиране, пренос, обмен и обработване на данни относно геопозиционирането и изминатото разстояние от пътните превозни средства в рамките на платената пътна мрежа, масата им, декларираните за пътните превозни средства тол данни, изчисляване на дължимите такси за изминато разстояние, установяване на размера им и тяхното събиране.

Разпоредбата на чл.167а, ал.3 ЗДвП регламентирала функциите на системата във връзка с установяване на административни нарушения. В изпълнение на правомощията си АПИ установила/като е заснето от електронната система по чл.167а, ал.3 от ЗП/ нарушение на чл.179, ал.3б ЗДвП, поради което възникнало основание за издаването на електронен фиш в отсъствието на контролен орган, с който ЕФ е наложено съответното наказание в размер, определен за съответното нарушение – чл.189ж, ал.1 ЗДвП.

Допуснатото нарушение на ЗДвП било описано достатъчно ясно и в необходимата конкретика, поради което наказаното лице можело да разбере за какво е ангажирана административно-наказателната отговорност и не било нарушено правото му на защита. От доклада и статичните изображения били установени времето, мястото, начина на извършване на деянието, собственикът на автомобила, а съгласно разпоредбата на чл.167а, ал.3 ЗДвП - създадените от електронната система за събиране на пътни такси доклади, заедно с приложените към тях статични изображения във вид на снимков материал и/или динамични изображения - видеозаписи, представлявали доказателства за отразените в тях обстоятелства относно пътното превозно средство, неговата табела с регистрационен номер, датата, часа и мястото на движение по участък от път, включен в обхвата на платената пътна мрежа, и местонахождението на техническото средство - част от системата.

Заплащането на винетка бил положителен факт от обективната действителност, като тежестта на доказване била за лицето, което го твърди - в случая, в хода на съдебното производство не били представени доказателства, от които да е видно, че на посочената в електронния фиш дата процесното МПС е било със заплатена винетна такса по реда на Закона за пътищата. Осъществени били всички елементи от състава на нарушението и то било безспорно доказано.

Санкцията в разпоредбата на чл.187а, ал.2, т.3 от ЗДвП била конкретно определена. В тази хипотеза законодателят не предоставил на санкциониращия орган възможност да избира измежду различни видове и размери на законово предвидени санкции, а е определил конкретно наказание – имуществена санкция в размер на 2 500 лева, наложена и с обжалвания електронен фиш.

Следвало да бъде съобразено, обаче, обстоятелството, че със Закона за изменение и допълнение на Закона за пътищата (ред., ДВ, бр.14/2023г.) в текста на чл.10б от ЗП са добавени три нови алинеи - 7-9, в сила от 01.01.2024г. Съгласно чл.10б, ал.7 ЗП (ред., ДВ, бр.14/2023 г., в сила от 01.01.2024г., изм., бр.13/2024 г. в сила от 13.02.2024г.), в случай, че е налице частично или пълно недеклариране на тол данни в рамките на един календарен ден за пътно превозно средство от категорията по ал.3 (каквото било и процесното МПС), за което имало действащ договор с доставчик на услуга по електронно събиране на такса за изминатото разстояние, на собственика или ползвателя се предоставя възможност да заплати таксата за преминаване през съответните участъци в срок до 14 дни, считано от получаването на уведомление по ал.8. При заплащане на таксата в срока по изречение първо не се образувало административнонаказателно производство. Според чл.10б, ал.8 от ЗП (ред., ДВ, бр.14/2023г., в сила от 01.01.2024г., изм., бр.13 от 2024г. в сила от 13.02.2024г.), в тридневен срок от установяване на недекларирани тол данни доставчикът на услугата за пътно таксуване уведомява по надлежен ред собственика или ползвателя на пътно превозно средство, за което има сключен договор, като в уведомлението се съдържа и размерът на незаплатените тол такси.

Цитираните норми били в съответствие с чл.2, §7 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/204 на комисията от 28 ноември 2019 година относно подробните задължения на доставчиците на Европейската услуга за електронно пътно таксуване, минималното съдържание на заявлението за област на Европейската услуга за електронно пътно таксуване, електронните интерфейси, изискванията за съставните елементи на оперативната съвместимост и за отмяна на Решение 2009/750/ЕО, в сила от 19.10.2021г. Нормите на чл.10б от ЗП били в сила от 01.01.2024г. и представлявали по-благоприятен за жалбоподателя закон, който следвало да бъде приложен на основание чл.3, ал.2 от ЗАНН.

С тези мотиви е отменен обжалваният електронен фиш.

Настоящият касационен състав намира, че решението като краен резултат е правилно. Въззивният съд правилно е изяснил и описал фактическата обстановка. Правилни и съответни на закона са и изводите му, че е налице по-благоприятен закон с въвеждане на новите алинеи 7-9 на чл.10б от ЗП. В случая е налице ППС от категорията по ал.3 на чл. 10б от ЗП, за което имало действащ договор с доставчик на услуга по електронно събиране на такса за изминато разстояние. Касае се за норма с материалноправни последици, която освобождава собственика или ползвателя от административнонаказателна отговорност, ако заплати таксата за преминаване през съответните участъци в срок до 14 дни, считано от получаването на уведомление.

За разлика от въззивната инстанция, касационната приема, че незаконосъобразно в случая процедурата е протекла чрез съставяне на електронен фиш, а не по общия ред – с издаване на АУАН и НП.

Към датата на деянието – 31.01.2022г, законът е предвиждал издаване на електронен фиш единствено при нарушение на чл. 179, ал.3 от ЗДвП, но не и на нормата, която е посочена като нарушена – чл. 179, ал. 3б от ЗДвП. Възможността за издаване на електронен фиш за движение по републиканската пътна мрежа без заплатена тол такса е било предвидено в чл. 189ж, ал. 1 ЗДвП, който към тази дата е предвиждал, част от нарушенията, свързани със заплащане на пътни такси, да се санкционират чрез прилагане на диференцираната процедура за издаване на електронен фиш. Нормата е била със следното съдържание: „За нарушение по чл. 179, ал. 3 ЗДвП установено и заснето от електронната система по чл. 167а, ал.3 ЗДвП, може да се издава електронен фиш в отсъствието на контролен орган и на нарушител за налагане на глоба или имуществена санкция, в размер, определен за съответното нарушение. Електронният фиш съдържа данни за: мястото, датата, точния час на извършване на нарушението, регистрационния номер на пътното превозно средство, собственика или вписания ползвател, описание на нарушението, нарушените разпоредби, възможността за заплащане на таксата по чл. 10, ал. 2 ЗП, размера на глобата, срока и начините за доброволното ѝ заплащане. Образецът на електронния фиш се утвърждава от управителния съвет на Агенция „Пътна инфраструктура“.

Това е съдържанието на разпоредбата, предвиждаща отклонение от общото правило за протичане на административнонаказателното производство чрез издаване на АУАН и НП. Видно от буквалния ѝ прочит, законодателят е предвидил възможността да се издава електронен фиш за констатирани нарушения по чл.179, ал. 3 ЗДвП, но не и за нарушения по чл. 179, ал. 3б ЗДвП.

Цитираната от въззивният съд норма на чл. 167а, ал. 3, т. 8 от ЗДвП е общо правило, уреждащо

правомощията на длъжностните лица в АПИ, в качеството им на контролни органи. В т. 3 е предвидено, че те „съставят и връчват актове за установяване на административни нарушения и връчват електронни фишове за нарушения по чл. 179, ал. 3 - Зв“. В случая е предвидено правомощие на длъжностните лица на АПИ само да връчват електронни фишове, вкл. и за нарушения на чл. 179, ал. 3б от ЗДвП, което е обяснимо, доколкото те се генерират автоматично. За да може да протече законно една процедура по санкциониране по специалния ред – с издаване на електронен фиш, е необходимо, съгласно чл. 39, ал. 4 от ЗАНН, това изрично да е предвидено в закон. Чл. 39, ал. 4 от ЗАНН гласи: „(4) (Нова - ДВ, бр. 10 от 2011 г.) За случаи на административни нарушения, установени и заснети с техническо средство или система, в отсъствие на контролен орган и нарушител, когато това е предвидено в закон, овластените контролни органи могат да налагат глоби в размер над необжалваемия минимум по ал. 2, за което се издава електронен фиш.“ Правомощието на служителите на АПИ да връчват електронни фишове за нарушения на чл. 179, ал. 3б от ЗДвП е норма без реално приложение, ако в закона не се предвиди възможност за прилагане на специалния ред по санкциониране чрез издаване на електронен фиш в случаите а чл. 179, ал. 3б от ЗДвП, а към датата на деянието в нормата на чл. 189ж от ЗДвП такава не е предвидена, както и не е предвидена никоя друга норма.

Същото е относимо и за нормата на чл. чл.167а, ал.3 ЗДвП. Тя регламентира функциите на Електронната система за събиране на пътни такси по чл. 10, ал. 1 от Закона за пътищата във връзка с установяване на административни нарушения, но без изричен текст, регламентиращ възможността на органа да се отклони от общия ред на санкциониране чрез издаване на АУАН и НП за всяко конкретно нарушение, в случая на чл. 179, ал. 3б от ЗДвП, вр. чл. 102, ал. 2 от ЗДвП, тези възможности на системата следва да се използват в рамките на общия ред за установяване и санкциониране на нарушенията.

При наличието на противоречива съдебна практика на съдебните инстанции, настоящият състав споделя становището, че е липсвала правно предвидена възможност за санкциониране на нарушенията на чл. 179, ал. 3б ЗДвП с издаване на електронен фиш към датата на деянието и на издаването на ЕФ. Аргументите в подкрепа на съответната теза изхождат от систематичното тълкуване на цитираните разпоредби, въз основа на които се обуславя извод, че ангажирането на административнонаказателна отговорност по чл. 179, ал. 3б ЗДвП е недопустимо. Това е така, доколкото не е налице препратка, която да предвижда прилагане на ЕФ за нарушения на чл. 179, ал. 3б от ЗДвП, каквата е квалификацията на конкретното нарушение. Наказващият орган не е разполагал с процесуална възможност да издава електронни фишове, като по този начин се отклонява от общия ред за ангажиране на административнонаказателна отговорност. Процедурата по административно наказване на нарушенията по чл. 179, ал. 3б ЗДвП е била по чл. 189е, ал. 1 и следващите ЗДвП и предвижда съставянето на АУАН и издаване на наказателно постановление.

Изложеното води до извод, че е допуснато съществено процесуално нарушение при издаване на електронния фиш. Административното производство е протекло по непредвидена в закона процедура. Вместо да се издаде АУАН и впоследствие НП, е издаден ЕФ, при липса на законова възможност за това. Нарушението е съществено и засяга валидността на издадения акт.

На последно място, съдът следва да допълни, че съгласно решение на СЕС (шести състав) от 21.11.2024 по дело C-61/23, член 9а от Директива 1999/61/ЕО на Европейския парламент и Съвета от 17.06.1999г. относно заплащането на такси от тежкотоварни автомобили за използване на

определени инфраструктури, изменена с Директива 2011/76/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 27.09.2011 г. трябва да се тълкува в смисъл, че посоченото в него изискване за съразмерност не допуска система от наказания, която предвижда налагане на глоба или имуществена санкция с фиксиран размер за всички нарушения на правилата относно задължението на предварително заплащане на таксата за ползване на пътната инфраструктура, независимо от характера на тежестта им, включително когато тази система предвижда възможността за освобождаване от административнонаказателна отговорност чрез заплащане на “компесаторна такса” с фиксиран размер.

В случая санкцията по чл. 179, ал. 3б ЗДвП е абсолютно определен, т. е. фиксирана, и не дава възможност за преценка на конкретни факти, които обуславят конкретната тежест на нарушението. За всички нарушения от този вид, независимо дали изцяло не е платена таксата или частично, независимо от изминатите километри и конкретната тежест на пътното превозно средство е предвиден един и същ размер на наказанието. Затова, следва да се направи извод, че предвиденото в закона административно наказание противоречи на чл. 9а от Директива 1999/62/ЕО на Европейския парламент и Съвета от 17.06.1999г.

Отделно и приложената процедура по издаване на ЕФ не съдържа преценка за съразмерност на санкцията с конкретните обстоятелства на нарушението. Видно е, че размерът на неплатената тол такса в случая е 119лв., т. е. над 10 пъти по-ниска от приложената санкция във фиксиран размер. Отделно дружеството е изложило аргументи, че към датата 31.01.2022г. тол таксите на превозното средство са се събирали чрез бордово устройство за електронно събиране на таксите и последващото им заплащане на база изминати км. То е било включено и индикаторът е светел зелено, което е заблудило водача, че работи и в дружеството не е имало информация, че е повредено и не подава сигнал. Всички тези обстоятелства не са изследвани от наказващия орган и не са изложени аргументи за съразмерността на санкцията с конкретните обстоятелства на извършване на нарушението, съответно то е незаконосъобразно, поради допуснати съществени процесуални нарушения и нарушения на материалния закон.

По изложените съображения, касационната инстанция приема, че решението на СРС е правилно и е поставено в съответствие с материалния закон и при спазване на процесуалните правила и следва да бъде оставено в сила.

Мотивиран така и на основание чл. 221, ал. 2 АПК вр. с чл. 63в ЗАНН, Административен съд София-град, VII касационен състав

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА Решение № 4990 от 13.11.2024 г., постановено по нахд № 12468/2024 г. на СРС, НО, 6-ти състав.

РЕШЕНИЕТО е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.